

M a i j a s v ē t d i e n a.

Zils, zōls maija svētdienas rīts! Tēvs ar māti ies uz Kaltiņiem un ņems Anneli līdz. Annele aiz prieka iet palēkdamās. Uz Kaltiņiem! lai gan ir vēl tikai pāra nedēļas, ka viņa no turienes atbrauca Iļenos, viņai liekas, ka Kaltiņi ir jau tālu, tālu, un ka ejot uz viņiem, jāiet liels gabals atpakaļ aiz laika un aiz mūžības.

"Nenoskrienies nu tik daudz un nenokausējies veltīgi. Ceļš garš. Pēc būs tēvam vēl tevis jāstiepj," brīdina māte, kad Annele pa ceļmalām lēkā viena lēkāšanā, te pie kakpēdas, te pie bezdelīgactiņas, te pie gaiļupieša.

Ceļš Anneli nokausēs? Ka tas var būt! Lai ceļš arī būtu simts jūdžu garš, viņa to noskries viena skriešanā. Lai tikai palauj vien vaļu. Ka viņa var nokust, kad darba pilnas rokas, Netik ceļš vien ietams, arī visādas darīšanas jāveic ceļā.

Daudz pušķiņu Annele jau saplūkuse un noguldījuse ceļmalas grāvī: lai gaida, kad nāks atpakaļ. Tad viņa ierīkos pļavas. Un pie pļavam būs mežs. Un mežu uztaisīs tūlit. Annele vaigu sviedros pūlās ap mazu, jaunu bērziņu, laužidama lokanos zarus un nevarēdama tos nolauzt.

Tēvs paliek norādams stāvēt:

"Vai, bērniņ, ko tu nu dari? Tu saplūc tik daudz puķiņu un, novītušas, tās nomet. Nu tu vēl bērziņam nedodi miera. Bet vai viņš tik ātri var izaugt, ka tu viņu nolauzīsi? Kā viņš stāvēs aplauzītiem zariņiem, ka kroplītis bez rokām? Padomā, ka viņš arī ir Dieva bērns, tāpat kā tu. Dzīva radiņi, kurai tāpat sāp, kā tev."

Annele nobrīnas. Pietvīkušām vaininieces acīm tā skatās tēva: Bērziņam

RVLM
33663 *Brig R2*
7

sāp? Puķītēm sāp? Tāpat kā tev? viņa brīnas.

"Nu ja," tēvs nopietni turpina. "Nelauzi vis, Nekad pa jokam nonieko kociņus. Lai viņi aug, lai priecājas Dieva saulītē."

Labu laiku Annele iet domīga. Tur sauc spilgta puķe, tur sulīgi zaļš zars, bet viņa sevi brīdina: "Dzīva radībiņa. Sāp. Nelauz vis."

Bet ko nu darīs? Tēvs ar māti soļo tik gausi, gausi. Iet vienās runas. Annele aizskrej atmērot lielu gabalu ceļa uz priekšu, atmēro to atpakaļ atpakaļ, viņi kā runā, tā runā.

Un nu viņi pavisam nogriežas no ceļa. Saulaina laukumiņa, pie skaista kupla bērza viņi nosēžas zālē. Tēvs nometis cepuri, mātei nokritis laktiņš. Tā viņi sēd, mugurām pie bērza.

Annele arī nokrīt zālē. Klusa, klusa. Vai šepat būs tie Kaltiņi? Lai ir! Dzīvos te visu dienu.

Kāpēc neviens vairs nerunā? Māte skatas kaut kur. Annele liek savām acīm skriet viņas skatam līdz, tad tas aizjopro tālu, augstu. Zilajās, dziļajās debesīs.

Tad viņas acis atkal atnāk atpakaļ. Meklē tēvu un māti. Ai, ka patīk viņus skatīties! Lai katram bērnam ir tādi tēvs-māte! Un pavisam, pavisam citādāki viņi ir, nekā vakar un aizvakar. Tēvam ir tādas acis, kā debesīs, un mātei ir tādi vaigi un mute - nu kādi tad? Annele nevar atrast tādu puķu, kas būtu tādas, kā māte un ar kuņģi varētu to salīdzināt. Tāpat gribas uz abiem skatīties, kā uz puķēm, uz bērziem, uz zilajām debesīm. Bet kāpēc tas tā? Kāpēc šodien tā, kā vēl nekad nav bijis? Annele domā. Izdomā. Tas tāpēc, ka šodien ir svētdiena. Mežs, puķes, zilā debess ir svētdiena, tēvs un māte ir svētdiena. Viņu rokas ir svētdiena. Viņu rokas nav darba.

Mātes rokas ir pavisam klusas saliktas kopā. Viņas skats vēl nav atgriezies no debesu dziļuma. Viņa runā ar kādu. Ne ar tēvu, ne ar Anneli? Ar

RVLII
33663 Orig R2
7

ko tad viņa runā? Viegli šūpodamies, kā vilņi lēnāja upē, pār kuŗu viņi šorīt pārgāja pāri, tā iet viņas vārdi:

"Tas Kungs ir mans gans, man netrūkst ~~nekā~~ ne nieka, Viņš liek man uz zaļainām ganībām ganīties, Viņš vada mani pie palēna ūdeņa."

Tas Kungs? Annele apsviežas uz elkoņiem un liek savām acīm skriet to pašu debesu tālo ceļu. Kur Viņš ir? Vai mātē Viņu redz? — Ne, ne. Tā jau nav. Ar tādām acīm jau Viņu neredz. Viņu var redzēt ar citām acīm, ar kuŗām var redzēt daudz, daudz brīnišķu lietu. Un Viņš ir aiz visa. Vai tas ir bārgs pērkons, vai lēna vēsma; vai tā ir kārsta saule, vai mīlīga ēna. Vai tas ir rudzu lauks rīta vējā, vai tas ir mežs, kuŗa žēli dzeguze kūko. Viņš ir tur, un tur, un tur, un kad grib, Viņš ir pašā sirds vidū. Tuvāk nekā tēvs, tuvāk, nekā mātē. Nekā, nekā Viņam apslēpt, nekā Viņam pateikt! Viņš nak un nolasa pats visas domas, kā puķes no pļavas. Viņš ir tas Kungs; ne, Viņš ir mīļais Debesu tēvs; ne, Viņš ir Viņš! Daudz, daudz vairāk Viņš ir, nekā visi viņa vārdi, ne ar vienu vārdu nevar pateikt, kas Viņš ir.

Tas Kungs ir gans. Gans? Ja, tūlit Annele Viņu redz ar savām citām acīm. Viņa mētēlis ir kā putu pārslas ziliem debesu ielokiem. Viņš ir liels, liels liels. Pāri mežam aizslīd viņa zektotie spārnu gali. Kur viņi laižas pāri, uzziēd vienās puķēs pļava un saulainais laukums. Viņš meklē. Ko viņš meklē? Nu, viņš tak ir gans. Viņš laižas un meklē savu ganāmo.

"Viņš atspirdzina manu dvēseli,

"viņš ved mani uz taisnības ceļiem

"sava vārda labād."

Dvēsele? Kas tas ir dvēsele? Kur viņa ir: dvēsele? "Cila-jies-ak-dvēsele-mīlā," tā stāvēja dziesmu grāmatā, kuŗu Annele lasīja Kaltiņos. Radu meitā smējās, kad viņa lasīja, bet pateikt nepateica, kas tā dvēsele. Dvēsele, dvēsele, vai tā ir tā, kas redz Viņu? Ja, ja, ja, nu Annele zin. Dvē-

VLM
33663 Brg R2
7

sele ir tā ar tām neredzamām acīm, kas tomēr redz, redz visbrīnīgākās lietas., tā ir tā ar tām nedzirdamām balsīm, kas pasaka daudz, daudz vairāk, nekā visi lielie cilvēki zin un grib pasacīt. Ja, ja, viņa ir! Annelei arī viņa ir, tā dvēsele! Viņa pate guļ zālē, bet dvēsele aizskrej uz vistālākajiem debesu laukiem, viņa pate aizdara acis, bet dvēsele redz, redz... A, nu viņa zin vēl vairāk, kā ir ar dvēseli. Ja tas kungs ir gans, tad viņš meklē ganāmo. Tā ir dvēsele. Viņš grib to atspirdzināt. Atspirdzināt? Nu ja, dvēsele tak ir tā, ko nevar paēdināt ar maizi, ne padzirdināt ar ūdeni. Arvien viņai kā vajaga. Te saules, te puķu, te putnu dziesmu, te putnu spārnu atruma. Šodien viņai vajaga rītdirnas, rītu - parīta, bet parīt aizparīta. Viņa ir jāatspirdzina. Un lielais gans nāk un viņu atspirdzina. Tad ir miers, tad ir svētdiena. Zilā debess ir svētdiena, mežs, pļavas, puķes, putni, tēvs, māte, viss tad ir svētdiena.

"Jebšu es staigātu naves ēnas ielejā,

"taču nebīstos ļaunuma. Tavs koks un

"tavs zizlis mani iepriecina."

Naves ēnas ieleja! Ne, turp ne! To Annele negrib dzirdēt, tā viņa negrib redzēt. Bet viņai jāredz. Dvēsele grib. Ari naves ēnas ieleju. Dvēsele, atver savas neredzamās acis un skaties. Ne tikai skatas vien, viņa ir jau tur iekšā. Zeme atdarās kā vaki, bezdibenīgās dienas grūst uz leju. Dziļāk, dziļāk! Tur, kur tikai melnas alas un akmeņu grīdas. Sals un tumsa. Stāvu stāvošas aizas. Neredz vairs ne zemes zaļuma, ne zila debesu mirdzuma. Skrej no viena gala uz otru. Maldas un maldas, nevar atrast ceļu. Kas izglābs no tik lielām bēdām?

Un tad piepeži paspīd kā zibenīgs stars. Liela gana zelta zizlis sniedz leju. No pašu debesu tas sniedzas līdz naves ielejas dziļumiem. Un kā pa zelta trepīti dvēsele uzlīda gar viņu atkal zemes zaļumā,

atkal debesu zilumā.

"Tu sataisi manā priekšā galdu pret ..

"maniem ienaidniekiem, tu svaidi

"manu galvu ar eļļu, mans bikēris

"ir papildnam pieliets."

Laukā no nāves ielejas! Laukā, laukā! Zeme ir atkal zeme. Zeme ir zaļa, debesu apjunta lielistaba. Balti, balti galdi. Visi ap tiem sasēduši. Tēvs, māte, brālis, māsa, mīļā veca tēvmāmiņa un citi līdru ļaudis. Visiem ir rokā zelta kausi. Dieva sulaiņi baltās drānās, zelta jostam iet apkārt un lej šais kausos saldās, saldās bērzu sulas. Ai, to gārdo, gārdo bērzu sulu! Tādas nav vēl nekad dzērtas.

"Labums un žēlastība mani

"pavadīs visu manu mūžu

"un es palikšu tā Kunga namā vienumēr."

Tas ir labi. Paliks tā Kunga namā! Un šite pat jau viņš ir, tā Kunga nams šite pat paliks. Augstie, zaļie koki, kuplie krūmi, vēsmiņem šūpotais ziedo-šais saules lauks. Šite pat paliksim.

Annele piespiež vaigu pie zemes. Tā ir valga kā no saldām asarām. Tā smaržo kā medus. Mīļā, mīļā zeme!

"Iesim nu, bērns!"

Māte ir piecēlusēs, izpurina savu lakatiņu, apsien.

"Nu vai kājas atpūtināji?" tēvs vaica. "Dzert negribas?"

Ja. Annelei traki

~~"Dzert negribas?"~~ gribas dzert. Bērzu sulas no zelta kausa viņu padarītu

neizsakāmi laimīgu, bet viņa zin, ka mežā dzēriena nav, ka jāpaciešas līdz Kaltiņiem.

Tēvs panem viņas vienu roku, māte otru. Pāri ceļam, ēnu zižu tīkla mijas nu jaukas saules . Annele pievelk kājas un abu vecāku rokās, kā

šuplēs svārstīdamas, laižas tiem pāri un sirds viņai priecīgi lec, kaļ ve-
caki ļauj vaļū tā darīt. Tas zāpēc, ka svētdiena. Un tāpēc, ka mežā dzegu-
ze kūko un zied apaļie purņi un bezdelīgactiņas.

- o o o -